

ಮದೀನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಇಸ್ಲಾಮೀ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಬುನಾದಿಗಳು

ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಪ್ರವಾದಿವರ್ಯರು(ಸ) ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದ ಸಮಾಜವೇ ಪ್ರಥಮ ಇಸ್ಲಾಮೀ ಸಮಾಜವಾಗಿದೆ. ಇದು ಯಾವುದೇ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಸಮಾಜವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರವಾದಿವರ್ಯರು(ಸ) ಯಾವೆಲ್ಲ ಬುನಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರೋ ಅವು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:

ಮಸೀದಿ ನಿರ್ಮಾಣ

ಮದೀನಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಮೊತ್ತ ಮೊದಲು ಪ್ರವಾದಿವರ್ಯರು(ಸ) ಮಸೀದಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಇಸ್ಲಾಮೀ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಇಸ್ಲಾಮೀ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಮೀ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸನ್ನದ್ಧಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಸೀದಿಗಳ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಹಿರಿದು. ಮಸೀದಿಯು ಕೇವಲ ನಮಾಝ್ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಇರುವ ಸ್ಥಳವಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ-ತರಬೇತಿ, ನೇತೃತ್ವ, ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಇಸ್ಲಾಮೀ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರವಾದಿವರ್ಯರು(ಸ) ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಆದೇಶ-ನಿರ್ದೇಶಗಳು, ಅದರ ಬೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜನರ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತೀರ್ಪನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಯುದ್ಧದ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಅರಸರುಗಳ ಬಳಿಗೆ ರಾಯಭಾರಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಮೀ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳೂ ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಯುದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಂತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಮಸೀದಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ರೋಗಿಗಳ ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ರೀತಿ ಇಸ್ಲಾಮೀ ರಾಜ್ಯದ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಸೀದಿಯ ಪಾತ್ರವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಸಹೋದರರಾಗಿಸುವುದು

ಮದೀನದಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಮೀ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಮಸೀದಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಪ್ರವಾದಿವರ್ಯರು(ಸ) ಮಾಡಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯವು, ಮುಸ್ಲಿಮರ ನಡುವೆ ಸಹೋದರತೆಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದುದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಲಸೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಮಕ್ಕಾದ ಮುಸ್ಲಿಮರ ನಡುವೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಮದೀನಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದಾಗ, ಮಕ್ಕಾದ ಮುಹಾಜಿರರ ಬಳಿ ಏನೂ ಉಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಸಂತಾನವನ್ನು ಮಕ್ಕಾದಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಪ್ರವಾದಿವರ್ಯರು(ಸ) ಮುಹಾಜಿರ್ ಮತ್ತು ಅನ್ಸಾರರ ನಡುವೆ ಸಹೋದರತೆಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಈ ಸಹೋದರತೆಯು ಭೌತಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ವಾರೀಸು ಮಾಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಸಹೋದರತೆಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಆಂತರಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಆಧಾರವೂ ಇತ್ತು. ಅಂದರೆ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿ-ಸಹಾನುಭೂತಿ ಮತ್ತು ಸಹಾಯ ಇತ್ಯಾದಿ. ಸಹೋದರತೆಯ ಈ ವ್ಯವಹಾರವು ಹಿಜರಿ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷ ಬದ್ ಯುದ್ಧದ ವರೆಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಾಹನು ಈ ರೀತಿ ಆದೇಶಿಸಿದನು,

﴿ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧٥﴾ الأنفال: ٧٥

“ಅಲ್ಲಾಹನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಪರಸ್ಪರ ಹಕ್ಕುದಾರರು. ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲಾಹನು ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳ ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.” (ಪವಿತ್ರ ಕುರ್ಆನ್: 8: 75)

ಆ ಬಳಿಕ ರಕ್ತಸಂಬಂಧಿಕರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಾರಸುದಾರರಾಗತೊಡಗಿದರು.

ಮದೀನದ ಅನ್ನಾರರು ಮುಹಾಜಿರರನ್ನು ಅಪಾರವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸಿದರು. ತಮಗಿಂತ ಅವರಿಗೆ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಅದರ ಕಾರಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲಾಹನು ಅವರನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದನು,

﴿ وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْتُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٩﴾ ﴾

الحشر: ٩

“(ಮತ್ತು ಈ ಸೊತ್ತು) ಈ ಮುಹಾಜಿರರ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಸತ್ಯವಿಶ್ವಾಸ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿ ಮದೀನದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದವರಿಗೆ (ಸಹ ಇದೆ). ಇವರು ಹಿಜ್ರತ್ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬಂದವರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟುದರ ಕುರಿತು ಇವರು ಯಾವುದೇ ಆಶೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಃ ತಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೂ ಇತರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಯಾರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂಕುಚಿತತೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೋ ಅವರೇ ವಿಜಯಿಗಳು.” (ಪವಿತ್ರ ಕುರ್ಆನ್: 59: 9)

ಮುಸ್ಲಿಮರ ನಡುವೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಪ್ರೀತಿಯು ವಸ್ತುತಃ ಅಲ್ಲಾಹನ ಕಡೆಯಿಂದ ಅವರ ಮೇಲಿನ ಅನುಗ್ರಹವಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ಒಂದು ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕೂಟವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು.

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮೇತರರ ನಡುವೆ ಒಪ್ಪಂದ

ಮುಸ್ಲಿಮರ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಹೋದರತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಮದೀನದ ಜನರು ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಒಂದು ಮುಸ್ಲಿಮರ ಗುಂಪು, ಇನ್ನೊಂದು ಮುಸ್ಲಿಮೇತರರ ಗುಂಪು. ಮುಸ್ಲಿಮೇತರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಯಹೂದಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರವಾದಿವರ್ಯರು(ಸ) ಅವರೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಕರಾರು ಪತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಈ ಒಪ್ಪಂದವು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮೇತರರ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರರ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಇಸ್ಲಾಮಿನ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ಜೀವನದ ಪಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಮಹಾನ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅರೇಬಿಯದಲ್ಲಿ ಆ ಮುಂಚೆ ಯಾರೂ ಎಂದೂ ಕಲ್ಪಿಸಿರಲಾರರು.

ಮುಸ್ಲಿಮರ ಪಾಲಿಗೆ ಪ್ರವಾದಿವರ್ಯರು(ಸ) ಮಾದರಿ

ಅಲ್ಲಾಹನ ಸಂದೇಶವಾಹಕರು(ಸ) ಇಸ್ಲಾಮೀ ಸಮಾಜದ ಪಾಲಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಆದರ್ಶ ಮತ್ತು ಮಾದರಿ ಆಡಳಿತಗಾರ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಹಚರರೊಡನೆ ಬಹಳಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಾಹನ ವತಿಯಿಂದ ವಹೀ ಅವತೀರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲದಂತಹ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲೂ ಸಮಾಲೋಚನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಬೂ ಹುರೈರಾ(ರ) ಹೇಳುತ್ತಾರೆ,

« مَا رَأَيْتُ أَحَدًا أَكْثَرَ مَشُورَةً لِأَصْحَابِهِ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ »

“ನಾನು ಅಲ್ಲಾಹನ ಸಂದೇಶವಾಹಕರಿಗಿಂತ(ಸ) ಹೆಚ್ಚು ತಮ್ಮ ಸಂಗಡಿಗರೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸುವವರನ್ನು ಕಂಡಿಲ್ಲ.” (ತಿರ್ಮಿದಿ)

ಪ್ರವಾದಿವರ್ಯರು(ಸ) ಸಹಾಬಿಗಳೊಡನೆ ತಮಾಷೆಯಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅವರೊಡನೆ ಬೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವತಂತ್ರ-ಗುಲಾಮನೆನ್ನದೆ ಎಲ್ಲರ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಲಾಮ್ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಂದಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಹಾಬಿಗಳೊಡನೆ ಹಸ್ತಲಾಘವದಲ್ಲೂ ಮೊದಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನೆಪವೊಡ್ಡುವವರ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಃ ತೇಪೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಪಾದರಕ್ಷೆ ತುಂಡಾದರೆ ಸ್ವಯಂ ಹೊಲಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನೆಮಂದಿಗೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಒಳಿತುಗಳು ಅವರಲ್ಲಿದ್ದವು.

ಅಲ್ಲಾಹನು ಪ್ರವಾದಿವರ್ಯರನ್ನು(ಸ) ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಸಹಾಬಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶವಿತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲಾಹ್ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ,

﴿ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَذِكْرٍ ﴾
 الأجزاء: ٢١

“ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲಾಹನ ಸಂದೇಶವಾಹಕರಲ್ಲಿ ನಿಮಗಾಗಿ ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಾದರಿ ಇತ್ತು. (ಇದು) ಅಲ್ಲಾಹ್ ಹಾಗೂ ಅಂತಿಮ ದಿನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವವನಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಾಹನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸುವವನಿಗೆ.” (ಪವಿತ್ರ ಕುರ್ಆನ್: 33: 21)

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸಹಾಬಿಗಳು ಪ್ರವಾದಿವರ್ಯರನ್ನು(ಸ) ಅನುಕರಿಸಿದರು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಹೊಸ ಇಸ್ಲಾಮೀ ಸಮಾಜದ ತರಬೇತಿಯು ಇಸ್ಲಾಮೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯದೊಂದಿಗಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಇಸ್ಲಾಮೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಪಕ್ಷವಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಬಲವಾದ ಬುನಾದಿಗಳನ್ನು, ಸ್ಥಿರವಾದ ನೀತಿಗಳನ್ನು, ಉನ್ನತವಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ನೈತಿಕತೆಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಮುಂದಿರಿಸಿತು. ಅಂತೆಯೇ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಳಿತನ್ನು ಹರಡುವ ಮತ್ತು ಕೆಡುಕಿನಿಂದ ತಡೆಯುವಂತಹ ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗುಂಪನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿತು. ಅದು ಮಾನವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

* * * * *